

Inspirationskatalog

Læselyst og læsefællesskaber
for børn i indskolingens fritidstilbud

**CENTRAL
BIBLIOTEKERNE**

Indhold

Indledning	5
Evaluering af den nationale læselystindsats	6
Temakompasset	8

Bibliotekernes tiltag

<i>ALLERØD BIBLIOTEK</i> - Læseværksted i SFO'en	11
<i>ALLERØD BIBLIOTEK</i> - Leg med litteraturen	11
<i>BORNHOLMS FOLKEBIBLIOTEKER</i> - Læselyst på Åstedet	12
<i>BRØNDERSLEV BIBLIOTEK</i> - Min magiske læsehule	12
<i>BRØNDERSLEV BIBLIOTEKERNE</i> - Interview	13
<i>FAXE KOMMUNES BIBLIOTEKER</i> - Når børn læser med	14
<i>BIBLIOTEKET FREDERIKSBERG</i> - Stedsspecifik højtlesning	14
<i>BIBLIOTEKET FREDERIKSBERG</i> - Interview	15
<i>FREDERIKSHAVN BIBLIOTEK</i> - Den levende litteratur.	16
<i>GLADSAXE BIBLIOTEKERNE</i> - Læsestjerne	16
<i>HALSNÆS BIBLIOTEKERNE</i> - Fortællelo.	17
<i>HILLERØD BIBLIOTEK</i> - Børnemagt på biblioteket	17
<i>HJØRRING BIBLIOTEKERNE</i> - Læs for sjov	18
<i>HOLBÆK BIBLIOTEKERNE</i> - (Læse)rum – Vi leger os ind i bøgernes verden	18
<i>HOLSTEBRO BIBLIOTEK</i> - Bogen bevæger dig	19
<i>HVIDOVRE BIBLIOTEKERNE</i> - Ro på! - Læselyst i SFO'en	19
<i>HVIDOVRE BIBLIOTEKERNE</i> - Interview	20

<i>IKAST-BRANDE BIBLIOTEK</i> - Læs med lyst i SFO	21
<i>KØGEBIBLIOTEKERNE</i> - Pop-up biblioteker	21
<i>LANGELAND BIBLIOTEK</i> - Læs af lyst – når læsningen bliver til leg	22
<i>LEMVIG BIBLIOTEK</i> - Bogvenner	22
<i>LOLLANDBIBLIOTEKERNE</i> - Fælles læselyst i SFO'erne	23
<i>NORDDJURS BIBLIOTEKER</i> - Gør bogen levende	23
<i>NÆSTVED BIBLIOTEK OG BORGERSERVICE</i> - Læseheltene	25
<i>RANDERS BIBLIOTEK</i> - BIB-Roadshow: Læs og leg	25
<i>REBILD BIBLIOTEKERNE</i> - Læselyst i SFO	26
<i>SAMSØ SKOLEBIBLIOTEK</i> - Øget litteraturlyst i de to SFO'er på Samsø	26
<i>SOLRØD BIBLIOTEK OG KULTURHUS</i> - Vi læser for sjov!	27
<i>STRUER BIBLIOTEK</i> - Med børnene bag rattet – Næste stop: læselyst	27
<i>SYDDJURS BIBLIOTEK</i> - Litteraturværkstedet	29
<i>TØNDER KOMMUNES BIBLIOTEKER, ESBJERG KOMMUNES BIBLIOTEKER</i>	
<i>OG BRØNDERSLEV BIBLIOTEKERNE</i> - Temakasser.	29
<i>VALLENSBÆK KULTUR- & BORGERHUS</i> - Skab din læselyst.	30
<i>VESTHIMMERLANDS BIBLIOTEKER</i> - Ud af boksen	30
<i>VIBORG BIBLIOTEKERNE</i> - Læsespots	31
<i>VOLLSMOSE BIBLIOTEK</i> - 5240 Bogboost	31
<i>VIBORG BIBLIOTEKERNE</i> - Interview	32
<i>AABENRAA BIBLIOTEKER & KULTURHUSE</i> -	
Kliple Læse Mærken: Læseglæde blandt børn i Kliple	34
<i>AALBORG BIBLIOTEKERNE</i> - Den aktive bogreol	34

Læselyst og læsefællesskaber

Inspirationskatalog for den nationale indsats
Læselyst og læsefællesskaber for børn i
indskolingens fritidstilbud

Forfatter

Aalborg bibliotekerne

Udgiver

Centralbibliotekernes Programstøtte

September 2022

Grafisk produktion: Aalborg Bibliotekerne

Stjæl en god idé

Når vi udvikler projekter, er det vigtigt, at vi får delt vores erfaringer og viden med andre. Ifølge Center for Offentlig-Privat Innovation (CO:PI) er 3 ud af 4 af de offentlige innovationer enten inspireret af andres løsninger eller kopieret fra andre og deres budskab er: innovation kan stjæles med stolthed. Med andre ord kan du med dette inspirationskatalog med stolthed "stjæle" erfaringer og viden fra de over 30 folkebiblioteker og 100 fritidstilbud, der fra begyndelsen af 2020 til slutningen af 2021 har samarbejdet omkring børns læselyst og læsefællesskaber.

De mange projekter har været støttet af Slots- og Kulturstyrelsens indsats Læselyst og læsefællesskaber for børn i indskolingens fritidstilbud, og centralbibliotekerne har fungeret som programstøtte og understøttet projekterne med bl.a. udviklingsworkshops og forskellige videnstilbud.

Inspirationskataloget rummer ikke udtømmende projektbeskrivelser. Tanken er i stedet, at du ved hjælp af korte projektpræsentationer, emneord og symboler kan danne dig et hurtigt overblik over det utal af veje et nyt projekt i din kommune kan gå. Alle projektpræsentationer er forsynet med kontaktoplysninger, så du altid har en "go-to" for at komme i gang med dit projekt. 35 biblioteker har deltaget, men kataloget indeholder i alt 33 konceptbeskrivelser, da nogle biblioteker har samarbejdet, mens andre har indsendt to koncepter eller ikke har ønsket at deltage.

Inspirationskataloget har et særligt fokus på samarbejdet mellem folkebibliotek og fritidstilbud, og hvordan man kommer godt fra start. Her har vi spurgt fire deltagende biblioteker, hvad der har fungeret, hvad der har været udfordrende, og hvilke muligheder de ser fremadrettet for fortsat at styrke børnenes læselyst.

Inspirationskataloget ligger tilgængelig på Bibliotekernes Læsespor sammen med den nationale evaluering af den samlede indsats, hvor du finder anbefalinger til fremtidige projekter og en mere uddybende beskrivelse af projektforsløbet for de 35 projekter. Her finder du samtidig konceptbeskrivelser af fire udvalgte projekter, der gør det nemt at komme i gang. Du finder Bibliotekernes Læsespor via dette [link](#)

God læselyst

Centralbibliotekernes Programstøtte

Du kan læse mere om projektet og koncepterne her:

[Den fulde evalueringsrapport af Gitte Balling](#)

Viden og inspiration om [læselyst og læsevaner](#)

Udvalgte læselystkoncepter kan også findes på [læsesporet.dk](#)

Evaluering af den nationale læselystindsats

- Gitte Balling

Indsatsen "Læselyst og læsefællesskaber for børn i indskolingens fritidstilbud" blev igangsat i november 2019 og løb frem til november 2021. Evalueringen af indsatsen havde til formål at undersøge den samlede nationale indsats, hvor 35 folkebiblioteker samarbejdede med 108 fritidsordninger om at etablere bog-samlinger og læsehjørner i SFO'erne. Evalueringen er baseret på både kvantitative og kvalitative svar fra små 100 involverede personer fordelt på 30 bibliotekarer og 70 pædagoger. Evalueringen har undersøgt, i hvilken grad og på hvilken måde børns læselyst er blevet stimuleret af de mange aktiviteter, samt hvilke erfaringer henholdsvis bibliotekarer og pædagoger har gjort sig i forbindelse med samarbejdet.

Overordnet viser evalueringen, at formidling og en særlig indsats nytter noget. I alle projekter kan der konstateres en øget interesse blandt børn i bøger og læsning, ikke mindst når læsningen og de medfølgende aktiviteter tager afsæt i emner og fortællinger, som børnene har en interesse i. Inddragelse giver børnene en følelse af ejerskab og gør, at de kan spejle sig i både fortællingerne og i aktiviteterne. Anerkendelse af børnenes perspektiv og mulighed for deltagelse gør med andre ord en forskel.

Ligeledes viser evalueringen, at den mest grundlæggende form for formidling, nemlig tilgængelighed, er afgørende. Etableringen af bogsamlinger og læsehjørner i alle SFO'er har haft en betydelig indflydelse på børnenes øgede interesse for bøger og læsning. Konklusionen er derfor, at børn gerne vil læse, men at de skal hjælpes lidt på vej.

Endvidere viser evalueringen, at samarbejdet har været både frugtbart og motiverende for alle parter og har medført læring både i forhold til egne kompetencer og gennem inspiration fra andre. Ligeledes har projektet bidraget med læring i forhold til projektstyring og -deltagelse. Evalueringen viser også, at samarbejde kræver ressourcer, både økonomiske, personalemæssigt og ledelsesmæssigt, for at kunne løfte sig og bidrage til børns læselyst.

Anbefalinger for fremtidigt samarbejde omkring børns læselyst:

1. Etablér bogsamlinger og læsehjørne i SFO'er i samarbejde med børnene.

Evalueringen viser, at adgangen til bøger betyder, at børn af sig selv opsøger bøgerne og indgår i læsefællesskaber. Bogsamlingen skal være spændende og alderssvarende og etableret i samarbejde med børnene, så deres interesse afspejles i samlingen.

2. Stimuler læselysten gennem aktiviteter og fællesskaber.

Tilbagevendende aktiviteter og lege er med til at stimulere interessen og motivationen for læsning. At sætte fokus på noget og skabe en spændende aktivitet er dermed væsentlig for at understøtte børnenes læselyst. Et motiverende greb til øget læselyst på tværs af projekterne har vist sig at være højtlesning.

3. Husk at det kræver en voksen og en ramme – og en prioritering.

Læselyst kan stimuleres gennem bogsamlinger, læsehjørner og aktiviteter, men det kræver en veldefineret ramme og en voksen til at sætte rammen. At skabe en læsekultur i SFO'er fordrer en bevidst ledelsesmæssig beslutning og en bevidst strategi, hvor læselystaktiviteter prioriteres og indgår på lige fod med andre aktiviteter i SFO'en.

4. Skab øget læselyst gennem samarbejde.

Evalueringsens resultater peger på, at begge professioner har oplevet samarbejdet som noget, der er både stimulerende og værdifuldt. Samarbejdet har betydet et øget fokus på egne og andres kompetencer og vist, at foreningen af fagligheder og videndeling skaber den bedste ramme for at understøtte læselyst blandt børn i målgruppen.

5. Tilføj ressourcer og lav løsninger, der er nemme at implementere.

Evalueringen viser, at de tildelte økonomiske midler har været væsentlige for at kickstarte en proces og et samarbejde. Evalueringen har dog vist, at økonomiske midler udefra ikke gør det alene. Særlige satsninger kræver også personalemæssige ressourcer.

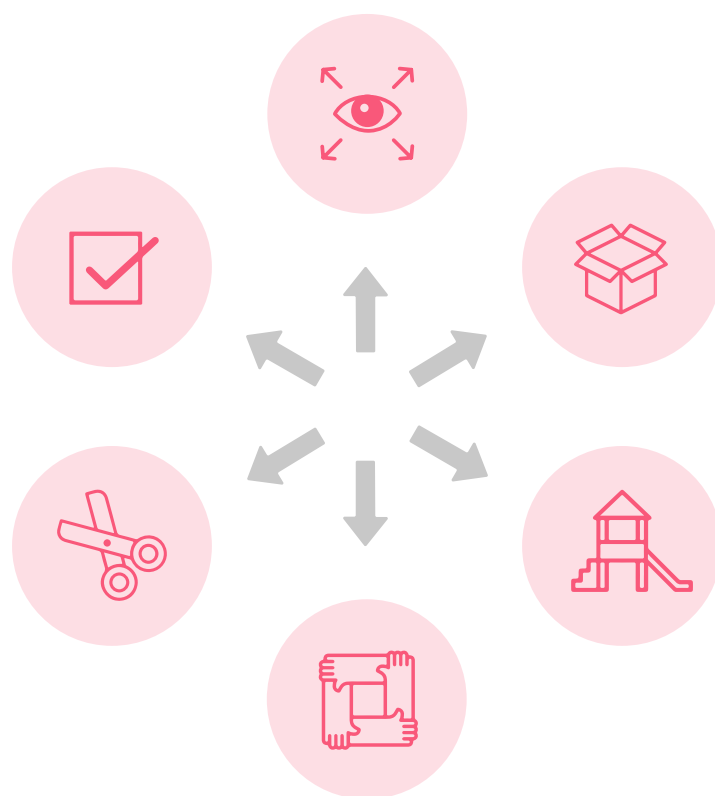
6. Husk at læselystaktiviteter kræver projektstyring.

Endelig viser evalueringen, at projektstyring og en tydelig afsender er vigtigt for at få projekter til at fungere. Mange fritidsordninger har ingen eller få erfaringer med at deltage i projekter og arbejder i et mere hektisk og omskifteligt miljø. For at deltagelse i lignende projekter ikke skal føles som en hæmsko, er det derfor væsentligt, at der fra begyndelsen er en tydelig arbejdsfordeling, forventningsafstemning, kommunikation og ligeledes en tydelig projektleder.

Temakompasset

Læsekoncepterne i dette katalog har mange fælles træk. Alle koncepterne tager udgangspunkt i et fysisk læsemiljø i SFO'en (mobilt eller et dedikeret læserum) og har fokus på at inddrage børn og SFO-personale i projektudviklingen for at sikre en ejerskabsfølelse. Med temakompasset håber vi på at kunne give et hurtigt overblik over hvilke andre fokuspunkter, som bibliotekernes SFO-tilbud har haft.

I gennemgangen af koncepterne, har vi identificeret seks temaer, som går igen: Læsning som en sanselig oplevelse, lege som indgang til læsning, kreative udfoldelser af litteraturen, tilrettelagte (tema)forløb, inklusion af forældre/frivillige, og et fokus på at konceptet skal være let tilgængeligt for SFO-personalet. Udover disse, er der til hver konceptbeskrivelse tilknyttet en række emneord, som giver et indblik i læsekonceptets indhold. Ofte har koncepterne elementer fra flere af disse temaer, men med denne inddeling sættes der et fokus på de to temaer, som er mest dominerende. Temaerne er beskrevet nedenfor, og kompasset vil gå igen hele vejen igennem kataloget.

Sanselighed

Læseoplevelsen iscenesættes og sanserne aktiveres i dette tema. Det kan eks. være med den stedspecifikke læsning, hvor historien hjælpes på vej af omgivelsernes lyde, lugte og atmosfære, eller det hyggelige og rolige læsemiljø, der kan skabes i SFO'en med tæpper, lys eller musik, og hvor stemningen kan give plads til fordybelse i en travl hverdag. Sanserne kan komme i spil på mange forskellige måder for at forstærke den litterære oplevelse, og fastholde børnene i læseoplevelsen.

Tilrettelagte forløb

Med strukturerede kortere forløb kan SFO-personalet sætte et ekstra fokus på læsning igennem udvalgte temaer. Aktiviteter medtænkes i alle SFO'ens værksteder, men tager altid udgangspunkt i litteraturen og indeholder særlige aktiviteter, som adskiller sig fra dagligdagen. Disse forløb kan ofte være mere komplekse tiltag, der kræver større deltagelse fra bibliotekets side for at aktivere læserummene og afholde større planlagte aktiviteter, eks. forfatteroplæg eller temadage.

Leg med litteraturen

SFO'en har masser af spændende tilbud til børnene. For at læsning kan medtænkes som en naturlig del af hverdagen og et frivilligt tilvalg, sættes der i dette tema fokus på en række læseaktiviteter, hvor børnene aktiveres. Ved at lave teater, spille bingo eller quizze løs, præsenteres litteraturen i en anden kontekst end børnene måske er vant til fra skolen og læsning bliver til en levende og legende aktivitet.

Inddragelse af forældre og frivillige

Læselysten styrkes i samspillet med andre og i dette tema prioriteres læsning som en fælles aktivitet, hvor børnene støttes i deres læsning. Dette kan være sammen med frivillige (eks. ældre børn, som læser med/for de yngste), men man kan også med fordel inkludere forældre i læselystudsudviklingen (eks. med højtlesning eller med besøg på biblioteket). På den måde skabes der en bredere forankring af læselysten og -vanen i barnets dagligdag, så læsningen også fortsætter udenfor SFO'en.

Kreative udfoldelser

I dette tema udfoldes litteraturens verdener igennem kreative aktiviteter, både som en del af eksisterende værksteder og som selvstændige aktiviteter. Børnene kan lave superhelte, bygge med genbrugsmaterialer eller alverdens andre klippe-klistre projekter. Kun fantasien sætter grænser og børnenes kreativitet og indlevelsessevne kommer i sammenspil med litteraturens verden. De kreative aktiviteter fungerer som både en udfoldelse af historierne og som en indgang til dem.

Klar til brug

Der sker meget i SFO'erne og tiden er ofte knap – både til forberedelse og afholdelse af aktiviteter. Disse koncepter fokuserer derfor i stor grad på at have læseelementer, som børnene selv kan udfolde eller som SFO-personalet nemt og hurtigt kan bruge og skalere i en travl hverdag. Færdige løsninger eller pakker, som biblioteket har udarbejdet udførlige vejledninger til, kan understøtte børnenes læselyst, ligesom det også kan være nemmere for pædagogerne at prioritere læsning ind i hverdagen (eks. ved at litteraturen ikke kun opfattes som en isoleret indsats, men også bliver indtænkt i eksisterende værksteder/aktiviteter).

BIBLIOTEKERNES TILTAG

ALLERØD BIBLIOTEK

Læseværksted i SFO'en

Det skal være lige så naturligt at gå i læseværksted, som i alle SFO'ens andre værksteder.

I SFO'en etableres der et læseværksted med hyggelokke og gallerihylder med hundredvis af bøger til fri brug og hjemlån for alle SFO'ens børn. Bløde møbler (sække stole, puder, tæpper mm.) er vigtige for at undgå at signalere "skole" og så børnene kan slænge sig med bøgerne. Der laves forskellige læseaktiviteter, som aktiverer bøgerne, eks. højtlesning eller quizzes, men bøgerne er også på plads i rummet til fri hygge tid.

For at skyde værkstedet i gang og inspirere børnene til egen læsning, afholder biblioteket et åbningsarrangement sammen med SFO-personalet. Læseværkstedet indgår på lige fod med SFO'ens øvrige værksteder og skal derfor blot planlægges og prioriteres på samme måde.

Projektets gode råd

- Med flere eksemplarer af samme bog, kan børnene læse sammen
- Med et tillidsbaseret system kan børnene låne bøgerne med hjem

Kontaktperson: Birgitte Rand | bran@alleroed.dk

Læsefællesskaber

Hygge

Biblioteksbesøg

ALLERØD BIBLIOTEK

Leg med litteraturen

Med udgangspunkt i et udvalgt litterært univers, bruges leg og kreativitet til at tiltrække SFO'ens børn – også dem som ikke normalt læser.

En forfatter inviteres ind til at introducere børnene for det valgte univers, hvorefter det inkluderes i aktiviteterne i alle SFO'ens værksteder. På den måde møder børnene det litterære univers overalt i SFO'en, som igennem forfattermøder, fysiske aktiviteter og temadage udfoldes og bliver levende. Med en temadag, kommer litteraturen i et særligt fokus på en måde, der adskiller sig markant fra hverdagen – eks. en spion dag med besøg fra politiet og diverse detektivopgaver. Forløbet afsluttes med en fernisering med besøg fra forfatteren bag det pågældende univers, hvor børnene fremviser, hvad de har arbejdet med. Læsningen er ikke det primære - det er legen. Men når børnene bliver nysgerrige på det univers, de leger med og i, skabes der stærke fællesskaber med afsæt i litteraturen.

Projektets gode råd

- Introducer personalet til det litterære univers og formidlingen, så de engageres fra start
- Et kort forløb (1-2 uger) passer bedst i SFO'ens planlægning

Kontaktperson: Birgitte Rand | bran@alleroed.dk

Forfatterbesøg

Læsefællesskaber

Kreativitet

Leg

BORNHOLMS FOLKEBIBLIOTEKER

Læselyst på Åstedet - SFO Åstedet og Rønne Bibliotek

Leg, fritid, engagement og dialog – alt sammen på børnenes præmisser.

Med et frit forum for ideudvikling fra både børn, SFO-personale og biblioteket, er der i fællesskab udviklet og afprøvet 33 forskellige aktiviteter. Temaerne har en måneds varighed og introduceres på biblioteket med forfatter/illustrator besøg. Derefter sættes de i fokus med ugentlige temadage i SFO'en, hvor man tager udgangspunkt i indrettede læseområder. SFO'er kan samles til besøg på biblioteket, så flere børn kan få glæde af forfatter forfatterfortællingerne. Fagpersonale og børn skal være aktive, engagerede medspillere i alle aktiviteter, som sagtens kan være korte og enkle, så de kan afholdes i en travl SFO-hverdag. For at løfte forløbene ud af SFO'en og sikre støtte til børnenes læselyst, er forældreinvolvering central – både ift. kommunikation omkring aktiviteterne og et afsluttende åbent hus arrangement for forældre/familien på biblioteket.

Projektets gode råd

- Brug gerne flere kommunikationsveje til forældrene (eks. både AULA og flyers)
- Sikre en forpligtende samarbejdsaftale mellem ledelse af bibliotek og SFO
- Sæt tid af til løbende tværfaglig kompetenceudvikling og erfaringsudveksling

Kontaktperson: Lea Wolffbrandt | Lea.Wolffbrandt@brk.dk

Forfatterbesøg

Forældreinvolvering

Skalerbart

Biblioteksbesøg

BRØNDERSLEV BIBLIOTEKERNE

Min magiske læsehule

I de magiske læsehuler bliver læsning noget særligt hyggeligt.

På tre skoler, hvor læsning er en udfordring, sættes der i projektet fokus på at skabe et hyggeligt pusterum til at udforske temakasser udarbejdet af biblioteket. Det kan være et lille rum, et hjørne eller et sofaområde tilpasset SFO'ens behov - så længe "hulen" kan gøres til et hyggeligt sted, hvor der kan findes forholdsvis ro og det er behageligt at opholde sig. Da det kan være svært at finde et permanent sted i SFO'en, kan en såkaldt "hyggekasse" med tæpper, puder eller andet gøres transportabel, så det er muligt at finde den frem og pakke den væk fra dag til dag. For at aktivere kasserne i opstarten, blev der arrangeret et fællesbesøg på biblioteket med en forfatter og en billedkunstner, som efterfølgende kom på besøg i hver SFO, ligesom der var løbende besøg fra en fast tilknyttet bibliotekar, som læste højt og eks. lavede rakettaffyring og ræs. SFO-personalet skal dog være de bærende kræfter i hverdagen og temakasserne er derfor også brugervenlige og lavpraktiske.

Projektets gode råd

- Bibliotekspersonalet kan i starten lege med på legepladsen, så de bliver kendte voksne i SFO'en
- Fortæl løbende forældre om læseaktiviteterne, så de kan tale videre om dem i hjemmet

Kontaktperson: Stine Kjær Christiansen | Stine.Kjaer.Christiansen@99454545.dk

Hygge

Forfatterbesøg

Voksennærvær

Biblioteksbesøg

Brønderslev Bibliotekerne

I Brønderslev blev tre landsbyskoler udvalgt i samarbejde med kommunens læsekonsulent: Agersted SFO, Asaa SFO og Toftegårdsskolen SFO Solstrålen. Hver SFO fik tilknyttet en bibliotekar, som kom på besøg og lavede aktiviteter med børnene. På den måde var der én primær kontakt mellem SFO og bibliotek. Vi har bedt bibliotekar Stine Kjær Christiansen og Jette Hjorth fra SFO Solstrålen om at sætte lidt ord på deres samarbejde.

Hvordan har I oplevet projektet?

"Det har været en fantastisk oplevelse at samarbejde med Stine," fortæller Jette Hjorth. "Det har givet rigtig meget stof til eftertanke at se, når hun har læst op for børnene og opleve den måde, hun inddrager børnene i læsningen. Det har været en øjenåbner at være på besøg på biblioteket, samt at have besøg af de forskellige kunstnere, da vi derved har oplevet at læsning kan være meget mere end ord og at børnene kan udtrykke sig mere nonverbalt og at det giver en anden indgangsvinkel til en tekst, når man også kan udtrykke sig med kroppen. Vi har haft nogle rigtig gode samtaler med Stine og der har i forhold til forskellige udfordringer været stor forståelse fra begge parter, hvilket har gjort, at vi har kunnet arbejde med projektet på en rigtig god måde."

Stine Kjær Christiansen pointerer også at: "Jeg har som bibliotekar fået indblik i hvordan dagligdagen i SFO'en er – og hvilke ressourcer pædagogerne har. [...] Corona var en stor udfordring ift. at skabe relationer til børnene i SFO'en. Vi havde planlagt flere fysiske besøg end vi havde mulighed for at afvikle. Pædagogerne fik derfor en dobbelt rolle i projektet, hvor de både skulle passe deres eget arbejde, men også skulle præsentere bibliotekets idéer og aktiviteter."

Er der gjort noget særligt for at styrke det gode samarbejde?

"Vi holdt i starten af projektet fælles møder, hvor vi fik afstemt forventninger ift. læsning og læselyst. Jeg føler at vi grundlæggende var og er enige om, hvad læselyst er," lyder det fra bibliotekets side. "Det hjalp, at vi kendte hinanden lidt i forvejen, da SFO'en gennem flere år har haft besøg af Det Mobile Bibliotek hver måned. Vi har haft en fin forventningsafstemning og arbejdsfordeling gennem hele projektet. Det er et samarbejde, der bestemt ikke stopper her, men kommer til at fortsætte."

For Jette Hjorth har den store støtte, hun har oplevet fra biblioteket, betydet meget: "Det har været fantastisk at Stine hele tiden har kommunikeret med os, så vi hele tiden har vidst, hvor vi var i projektet og hvad hun forventede af os og hvad vi kunne forvente af hende. Vi startede med at læsning var noget, vi allerede havde som en del af hverdagen og kunne se vigtigheden i. Vi har altid lånt bøger i bogbussen og har bøger tilgængelige for børnene. Vi manglede bare nogle fif til at få læsningen mere implementeret i hverdagen."

Hvad betyder projektet for jer fremadrettet?

For SFO Solstrålen har forløbet været en meget positiv oplevelse: "Det har ført til så meget større synlighed for biblioteket og dets muligheder og faglighed – wow en bibliotekar kan noget helt særligt."

På biblioteket ser de også helt sikkert et fortsat samarbejde: "SFO'en har mere fokus på at bruge bøger og fra bibliotekets side har vi fokus på at være synlige for både børn og pædagoger. Vi har på biblioteket lavet en ny køreplan for Det Mobile Bibliotek, hvor vi fremadrettet holder foran SFO'en hver uge (i stedet for bookinger hver 4. uge) hvor både børn, pædagoger og forældre kan bruge bibliotekets samling til at få inspiration til læsning. Vi har skiftet holdeplads og holder fremover foran SFO'en så det er nemt at komme ud til os."

FAXE KOMMUNES BIBLIOTEKER

Når børn læser med

Det enkelte barn får indflydelse på læselysten, når litteraturen formidles af børn, til børn.

I gennem dialogisk læsning på biblioteket, inddrages en mindre børnegruppe i en udvalgt bog og laver i et litterært makerspace kreative rekvisitter til historien. Disse kan bruges til at hjælpe børnenes egen fortælling på vej i deres efterfølgende booktalks ude i SFO'en. Både læseivrige og mindre læsevante børn kan deltage og udvælges af SFO-personalet, som har det bedste kendskab til hvilke børn, der ville få mest ud af oplevelsen. Derudover, er det vigtigt at der skabes et miljø i de indrettede læseområder, hvor børnene føler sig trygge med at formidle læseoplevelser for deres kammerater. En barn-til-barn formidling skaber medbestemmelse og udvikling af både barnets egen læselyst, såvel som deres kammeraters.

Projektets gode råd

- Sæt tid af til kompetenceudvikling og erfaringsudveksling undervejs
- Børnenes booktalks kan skaleres efter behov (fra at have mindre samtaler om historierne til en større oplæring på biblioteket)

Kontaktperson: Natasja Annicka Lieblein Ulrich | nalu@faxekommune.dk

Dialogisk læsning

Kreativitet

Læsefællesskaber

Børne booktalks

BIBLIOTEKET FREDERIKSBERG

Stedsspecifik højtlesning

På udvalgte højtlesningssteder iscenesættes litteraturen og indfanger børnenes opmærksomhed.

Pædagogerne spotter interessefællesskaber i børnegruppen og laver eks. højtlesning i et uhyggeligt kælderrum, eventyrlige historier i Cisternerne eller læser bøger om rumrejser i et observatorium. Højtlesning flyttes dermed ud på et sted, der har børnenes interesse, og som stemningsmæssigt bidrager til det, der læses højt. Man kan skalere alt efter ressourcer – dybest set kan man klare sig med en højtlesningsbog, en engageret voksen og et stemningsfuldt sted at læse højt. I læsekonceptet bliver læsning som oplevelse nemlig det væsentlige og der skabes nærhed og fællesskab omkring det. Konceptet har særligt de børn for øje, der ikke selv søger bøgerne og hjemme i SFO'en bruges relaterede titler til at vække opsigt både hos børn, der var med på turen, og børn, der ikke var med.

Læs mere om [Stedsspecifik højtlesning](#) på Læsesporet.

Projektets gode råd

- Man kan lave "to go" posere med bøger mm. relaterende til steder i en SFO eller på særlige steder i nærmiljøet, så de er nemme at bruge i hverdagen og kan udbredes til flere SFO'er
- Konceptet kan også ses som et pædagogisk redskab ift. de sociale dynamikker i børnegruppen

Kontaktperson: Nicoline Dahlberg Kjær | niki05@frederiksberg.dk

Højtlesning

Oplevelse

Voksennærvær

Steders magi

Læsefællesskaber

Biblioteket Frederiksberg

I mødet med personalet fra Søndermarkskolens SFO Drivhuset, oplevede bibliotekarerne Nicoline Dahlberg Kjær og Anne Mette Erbs fra Biblioteket Frederiksberg et samarbejde, som var kendetegnet af gensidigt engagement, tillid og respekt for hinandens fagligheder.

Hvordan startede samarbejdet?

"Vi indgik aftale med SFO-lederen og havde god ledelsesmæssig opbakning projektet igennem," fortæller Nicoline og Anne Mette.

"Næste skridt var at etablere et samarbejde med pædagogerne, og vores tanke var, at vi skulle tale os frem til et revideret koncept sammen, og at projekterskabet ad den vej kunne vandre fra biblioteksmedarbejderne til SFO-pædagogerne. Men det var ikke muligt at finde tid i pædagogernes hverdag til sådan en proces, og for os biblioteksmedarbejderne blev det faktisk også en øjenåbner, hvor godt det fungerede at mødes i hverdagspraksis fremfor i "teoretisk snak". Vi biblioteksmedarbejdere tog teten og viste i praksis, hvordan vi havde tænkt os, læselystkonceptet kunne udfoldes."

For SFO-personalet, var det "vigtigt for samarbejdet, at Nicoline og Anne Mette var vedholdende og tog styring af møderne, samt at vi fik aftalt, hvem der gjorde hvad på turene. Ligeledes blev SFO-gruppens ideer og tanker taget i brug til emner og ture."

Hvad lærte I af hinanden?

"Vi fik som SFO-personale øjnene op for betydningen af fysiske effekter samt lokationer, der har sammenhæng med fortællinger, der bliver læst højt," lyder det fra SFO Drivhuset, som også pointerer at "børnene bliver mere fokuserede, når det pirrer deres nysgerrighed."

På Biblioteket Frederiksberg opdagede de to bibliotekarer "hvordan pædagogerne brugte læseudflugterne som et pædagogisk redskab til gavn for de sociale dynamikker i børnegruppen. Det gav en gensidig forståelse for hinandens fagligheder, som man ikke lige snakker sig frem til, men som skal opleves og forstås i praksis. [...SFO-personalet] puffede løbende til læselystkonceptet, som blev trukket i nye retninger og kvalificeret i praksis. På biblioteket har vi lært rigtig meget om SFO'ens hverdag og muligheden for at få bøger til at spille en rolle som en del af SFO'ens faste aktiviteter."

I fremtiden er der også planer for at arbejde videre med den stedspecifikke læsning: "Ud fra erfaringerne i læselystsamarbejdet er vi på biblioteket i gang med at teste og drifte et koncept, vi vil tilbyde alle kommunens SFO'er. Et koncept, der indebærer et minimum af forberedelse fra pædagogens side, og som er tilpasset den tidsramme, SFO'erne har til rådighed i deres hverdag."

FREDERIKSHAVN BIBLIOTEK

Den levende litteratur

Igennem et fællesskabende læseunivers gøres litteraturen levende og legende.

Med udgangspunkt i den fysiske bogsamling og et hyggeligt læsehjørne bliver læsning let tilgængeligt og der dannes grobund for den lystdrevne fritidslæsning i SFO'erne. Læsning skal ikke være en sur pligt, men skal mærkes, opleves og leges. Igennem planlagte tema-perioder åbnes litteraturen op for børnene med lege og kreative aktiviteter. Der skabes en fælles læse- og legeramme for alle SFO'ens børn – eks. ved at lave Hundemand tegneserier, krimiløb eller superhelte-kapper. Biblioteket besøger under hvert tema løbende SFO'en, men ambitionen er at give pædagogerne større ejerskab ved at give dem kompetencerne til selv at udvikle tema-perioder, der passer til lige præcis deres børnegruppe.

Projektets gode råd

- Faste kontaktpersoner fra SFO og bibliotek gør arbejdet nemmere
- Skab et forum, hvor de forskellige SFO'er kan dele erfaringer og konkrete ideer

Kontaktperson: Uffe Borg | ufbo@frederikshavn.dk

Læsefællesskaber

Leg

Nysgerrighed

Erfaringsudveksling

Gladsaxe Bibliotekerne

Læsestjernerne

I et fast læseværksted skal børnene selv opsøge bøgerne som en naturlig del af livet i SFO'en.

Læseværkstederne har plads til højtlesning, frilæsning og fælles aktiviteter med udspring i bøgerne. Et bredt udvalg af bøger er i høj grad valgt af børnene selv og der er bygget bro mellem de kommunale biblioteker, skolens PLC og SFO'en, ligesom der er etableret et fagligt forpligtende fællesskab blandt pædagoger, PLC-medarbejder og bibliotekarere. Som læsestjerner læser 4. klasses børnene højt for de yngre børn, både for at højne deres egen læselyst og deres kammeraters. De ældre klubbørns idéer og erfaringer med læsning inddrages i både idéudvikling, afvikling af initiativer og til at give energi i forhold til læsning i alle mulige former.

Projektets gode råd

- Man skal bruge engagerede pædagoger fra SFO og klub, samt ideer fra eleverne
- Tovholder og fagpersoner, der har viden om litteratur til børn fra 0.-4 kl. og lyst til at dele ud

Kontaktperson: Rikke Lene Larsen | riklar@gladsaxe.dk

Børneinddragelse

Nysgerrighed

Læsevenner

Erfaringsudveksling

HALSNÆS BIBLIOTEKERNE

Fortællø

Fortællø er et læsefællesskab og et litterært oplevelseskoncept der får læseglæden til at spire og gro.

Hver uge kommer et lille hold elever fra udskolingen for at læse med børnene i SFO'en og deltage i forskellige læseaktiviteter med kreative elementer, der aktiverer sanserne, så historierne bliver sanseliggjort og får en taktil dimension. Både voksne, læsevenner og SFO'ens børn deltager frivilligt og får t-shirts og badges med et Fortællø logo og giver dermed konceptet et genkendeligt visuelt udtryk. Fortællø bliver dermed et oplevelseskoncept, hvor rummet sætter rammen med en masse nye børnebøger og inventar, der giver plads til læseaktiviteter og fordybelse. Konceptet styres af to pædagoger fra SFO'en, der selv har valgt at være en del af projektet og giver deres glæde og begejstring for litteratur videre til SFO'ens børn og læsevennerne.

Projektets gode råd

- Opbakningen fra skole- og SFO-ledelse skal sikres fra start
- Husk også at prioritere de personlige relationer og den direkte kontakt til SFO-personalet

Kontaktpersoner:

Katrine Rosenkrantz Viberg | katvi@halsnaes.dk

Betina Villum Jensen | bevij@halsnaes.dk

Læsevenner

Oplevelse

Læsefællesskaber

Frivillige

Højtlesning

HILLERØD BIBLIOTEK

Børnemagt på biblioteket

Bøger bliver et socialt omdrejningspunkt, når 3. klasses børn styrer SFO-biblioteket Satellitten.

Som 'Sputnik' får børnene lov til at trække i uniform som bibliotekar og bliver formidlere af litteraturen i SFO'en. De står for at sætte bøger på plads, lån/afleveringer og for at læse højt for de mindste børn. På den måde tages bøgerne ud af de voksnes hænder og formidles altid i børnehøjde - af børn til børn. Satellitten er nem at håndtere for personalet, som overlader ejerskabet til børnene selv. Fokusset er ikke på læsning eller læselyst, men på at opnå bogtrivsel igennem succesoplevelser med bøgerne. Det hele handler om at have glade børn og når det er på plads, så skal de nok blive nysgerrige og udforske bøgerne. Biblioteket laver løbende arrangementer for Sputnikkerne på biblioteket og har gjort de læseglade Junior-Sputnikker til et fritidstilbud på lige fod med at gå til spejder.

Projektets gode råd

- Satellitten kan eks. fyldes med kasserede bøger
- Mød SFO-personalet i den hverdag de har, man kan eks. bruge en dag i SFO'en for at få en større forståelse for, hvad der sker på en helt normal dag og hvad der herefter kan lade sig gøre

Kontaktpersoner: Anne Kathrine Eckardt | annec@hillerod.dk

Naja Bjørn Skou | nbs@hillerod.dk

Bogtrivsel

Læsefællesskaber

Børneinddragelse

Læseambassadører

HJØRRING BIBLIOTEKERNE

Læs for sjov

Børns nysgerrighed pirres og de præsenteres for bøger, der giver viden – for sjov.

Børnene er med fra start til slut i indretning af læsemiljøer i SFO'erne og starter med en inspirationstur på biblioteket. Her kan de gå på opdagelse i forskellige læsemiljøer og opbygge en direkte relation til bibliotekaren. Det vigtigste er at der skabes et frirum til fantasi og læsning, hvor børnene kan lege med læsning for sjov og ikke som en pligt og dele hinandens gode læseoplevelser. Som startskud afvikles et personalearrangement for SFO'ens pædagoger og lærere omkring de mange fordele, der er ved læsning og litteratur, hvorefter der i fællesskab planlægges et varieret og inspirerende forløb. Herigennem vises nogle af de mange måder litteratur kan inspirere på med månedlige arrangementer for børnene. Man kan med fordel lave forældrearrangementer om, hvorfor og hvordan man læser højt for sine børn, og eventuelt invitere nogle af børnenes voksne til at læse højt i SFO'en.

Projektets gode råd

- Projektet er personbåret, så prioriter den personlige motivation og faste tilknytning
- Gør plads til kreativitet og eksperimenter, i stedet for at komme med en for "færdig" pakke

Kontaktperson: Kirsten Boelskifte-Jensen | kirsten.boelskifte@hjoerring.dk

Nysgerrighed

Læsefællesskaber

Biblioteksbesøg

Børneinddragelse

HOLBÆK BIBLIOTEKERNE

(Læse)rum – Vi leger os ind i bøgernes verden

Børnene bades i bøger, når biblioteket og SFO'en spiller hinanden gode.

I SFO'en laves et læserum/værksted, hvor hygge er i fokus – her drikkes der te, spilles forskellige spil og litteraturen sættes i fokus. Ved at højtlesning placeres sidst på dagen er der også en mulighed for at invitere forældre og søskende til at lytte med og komme ind i læsefællesskabet, som kan leve videre derhjemme. Højtlesning bliver et fast indslag og giver en sammenhæng i børnenes dagligdag. SFO lagde, eksempelvis, også forældremøder (hvor børn og søskende var inviteret med) på biblioteket. Biblioteket introducere booktalks for at rammesætte højtlesning og bogsamlingen, og sammen med pædagogernes kæmpe kendskab til børnenes behov og interesser, skabes et godt samarbejde for at prioritere læsning i SFO'en.

Projektets gode råd

- Slip den bibliotekariske trang til orden og kontrol lidt for bare at gøre mere og lære på bagkant
- Booktalks er en god måde at vinde personalets hjerter og fremvise hvad litteraturen kan

Kontaktperson: Mette Madsen | mm@holb.dk

Højtlesning

Spil

Voksennærvær

Læsefællesskaber

Hygge

HOLSTEBRO BIBLIOTEK

Bogen bevæger dig

Børns nysgerrighed og interesser danner grundlag for et tværfagligt samarbejde, hvor litteraturen medtænkes i alle temaaktiviteter i SFO'en.

Til hvert tema inddrages bøger både understøttende (eks. som kreativ inspiration til fastelavn) og igangsættende (eks. temaer som eventyr og Vitello). Når de voksne bruger bøgerne aktivt til at skabe gode oplevelser, smitter det af på børnene, som får lyst til selv at læse mere eller lytte til højtlesning. I kombination med læsehjørner, bliver bøgerne lettilgængelige og en naturlig del af børnenes hverdag. Temaerne kører over en uge og bliver en del af SFO'en, mens der skabes en nysgerrighed med, hvad bogen kan hos både børn og voksne.

Læs mere om [Bogen bevæger dig](#) på Læsesporet.

Projektets gode råd

- Inspirer løbende SFO-personalet med nye bøger i nyhedsbreve eller booktalks
- Find på temaer sammen med børnene (eks. med et afkrydsningsskema)

Kontaktperson: Iben Østerbye / iben.osterbye@holstebro.dk

Nysgerrighed

Voksennærvær

Booktalks

Børneinddragelse

Relationsopbygning

HVIDOVRE BIBLIOTEKERNE

Ro på! - Læselyst i SFO'en

I et børneliv i højt tempo skabes et roligt rum i SFO'en hvor der er fokus på bøger og fordybelse.

I SFO'en indrettes der et læserum med lys, der kan dæmpes, rare læsepladser og en frit tilgængelig bogsamling – man kan evt. indkøbe grønne planter, et lydanlæg eller andet stemningsskabende. Bogsamlingen indkøbes i samarbejde med pædagogerne og børnene, med et fokus på at læsningen ikke er en tvungen aktivitet, men noget børnene selv kan vælge. Læsning bliver ofte forbundet med læring i skoleregi, så det skal være klart, at fokus i rummet og samlingen er fritidslæsning. Rummet er bemanded af en pædagog, der sætter gang i forskellige hyggelige og sjove litterære aktiviteter, som altid foregår i et roligt tempo. Som en bonus er der erfaring med at bruge rummet aktivt i skoletiden til elever, som trænger til en pause i rolige omgivelser.

Projektets gode råd

- Der skal tidligt i processen begrebsafklares hvad læselyst er, så man får en fælles faglig forståelse
- Forventningsafstemning, rummelighed og kontinuerligt planlagte møder mellem bibliotek og SFO er vigtige
- Undersøg hvordan børnenes skoledag er – hvornår og hvordan møder vi dem bedst?

Kontaktpersoner:

Mette Klein | mkf@hvidovre.dk

Rikke Lea Mertz | rlr@hvidovre.dk

Ro

Voksennærvær

Fordybelse

Pusterum

Bogtrivsel

Hvidovre Bibliotekerne

På Hvidovre Bibliotekerne stod bibliotekarerne Mette Klein og Rikke Lea Mertz for etableringen af læserum og bogsamlinger i to SFO'er og kom løbende på besøg for at lave aktiviteter med børnene. Her var den faglige forståelse og en god rummelighed vigtige succeskriterier for samarbejdet imellem bibliotekarer og pædagoger.

Hvilke tiltag har været vigtige for at skabe det gode samarbejde?

"Det er vores oplevelse at det er vigtigt fra starten af at forventningsafstemme," fortæller Mette og Rikke, ligesom der skulle fra start, skulle styr på nogle helt lavpraktiske ting. "At få afklaret hvordan vi kontakter hinanden, helt konkret på telefon, mail osv. Hvordan vi bruger teams, hvordan vi sender mødeindkaldelser, hvem der er kontaktperson, og hvem der udfører de aftalte opgaver. Her var vi nok ikke skarpe nok fra start, fordi vi fra bibliotekets side tænkte at det gør vi bare som vi plejer. Men pædagogerne er ikke nødvendigvis på mail eller fortrolige med teams. Så en klar fælles ide om hvordan det praktisk foregår, samt styr på mødedatoer fra start. På den anden side oplevede vi at institutionerne let griber en aftale, og er ret fleksible og bare lader os droppe ind på et tilfældigt tidspunkt, og ikke nødvendigvis har brug for at vi planlægger mange uger frem. De er meget mere i hverdagen end vi måske er ind imellem."

Dertil har den ledelsesmæssige opbakning også været vigtig: "Vi var så heldige at de to store drivkræfter var lederne i de to institutioner. De var med til alle møder, til idégenerering og de fandt midler og ressourcer til indretning og til at afsætte personale. Det ærgerlige er at begge ledere nu er gået på pension og i den ene institution er der også stoppet personale som ellers var drivere på projektet."

Hvad har I gjort for at sikre et fælles udgangspunkt?

"Det at vi var til en fælles dag i Vartov, hvor det udvidede læsebegreb blev introduceret, gjorde at vi havde et mere fælles sprog. Bibliotekarere arbejder jo med det i forvejen, men for pædagogerne var det en rigtig god indgang til resten af projektet," fortæller Mette og Rikke, som også roser pædagogerne tilgang til projektet: "De havde stor mod på det og glæde ved det, men deres hverdag er også bare en realitet og den er svær at diskutere med. De har en stor vilje og kan se rigtig meget mening med det, men det er svært i en travl hverdag. Men når de kom i gang med projektet og de fik indrettet rum og bøgerne begyndte at komme, fik de indrettet sig, så rummet spillede en reel forskel i børnenes hverdag og især under Corona var det en stor glæde for dem at kunne bruge rummene."

I projektet spillede den fysiske dimension derfor også en stor rolle: "Uden at kende til begrebet bogkultur oplevede vi at det rent faktisk var det der skete. Især i den ene institution blev omgangen med bøger kombineret med leg. I den anden institution var fordybelsen det centrale, og det formåede de at folde ud, så det rent faktisk blev en del af deres pædagogiske praksis."

I gennem alle projekter, har forventningsafstemning været en grundsten for samarbejdet og vi har her samlet nogle af de gennemgående erfaringer og tiltag:

1. Sikre den ledelsesmæssige opbakning med en forpligtende samarbejdsaftale mellem ledelsen af biblioteket og SFO'en
2. Tag en fællessnak om hvordan hverdagen ser ud i SFO'en og hvordan samarbejdet og selve projektet kan passes ind
3. Sæt tid af til en indledende præsentation af læselystbegrebet og klargør projektets formål for SFO-personalet
4. Lav en klar aftale om rollefordelingen og koordineringen – hvad er SFO'ens ansvar? Hvad er bibliotekets? Og hvad er fælles?
5. Løbende sparring og erfaringsudveksling kan være svær at passe ind, men giver et tættere fagligt samarbejde og med flere deltagende SFO'er, kan de inspirere hinanden

IKAST-BRANDE BIBLIOTEK

Læs med lyst i SFO

Læselystkasser indbyder til fællesskab i SFO'en med lette og læsefokuserede aktiviteter.

I et læsehjørne i SFO'en får bøger og andre læsestimulerende materialer en synlig og inspirerende placering. Udvalgte ambassadør børn og SFO-personalet inviteres til at deltage i planlægningen og udvælgelsen af bøger for at sikre en medindflydelse og at kasserne også vil blive brugt i hverdagen. Fokusset er at højne læselysten og læsefællesskaberne for børn fra udsatte familier eller bosat i udkantsområder. Med helt konkrete anvisninger og materialer kan personalet selv afvikle aktiviteterne – eks. blev der lavet en julekalender med læselystopgaver. Det vigtigste er at kasserne byder på "vil" aktiviteter, som giver børnene en inspirerende oplevelse af læsningens muligheder og glæden ved læsning. Sideløbende inviteres ældre elever til at læse med de mindre børn igennem et samarbejde med et boligsocialt projekt og en PLC.

Projektets gode råd

- Vær klar på en stor rummelighed og tolerance fra alle samarbejdspartneres side
- Tjek løbende op på brugen af kasserne – både hos personalet og hos børnene

Kontaktpersoner:

Lisbeth Bjørn Hansen | lbhan@ikast-brande.dk

Gitte Hjort | githjor@ikast-brande.dk

Læsevenner

Læsefællesskaber

Voksennærvær

Bogtrivsel

Børneinddragelse

KØGEBIBLIOTEKERNE

Pop-up biblioteker

Med filosofiske redskaber bliver børns undren og fantasi indgangsvinkel til at stimulere læselyst.

For at omsætte filosofi fra teori til undren i børnehøjde, introducerer en ressourceperson både SFO'en og biblioteket til det abstrakte arbejde med undren, fantasi og filosofi. Derefter udvikles et aktivitetsprogram med redskaber fra både pædagogik, biblioteks-faglig og filosofisk praksis. En scenograf kan derudover hjælpe børnene med at skabe udsmykning, der tager udgangspunkt i SFO'ens muligheder og behov – eks. lavede en SFO en "læserobot" ud af papkasser, garn og plastik. Det vigtigste er at der skabes inspirerende læsemiljøer. Pop-up bibliotekerne indeholder tematiske materialepakker (eks. Identitet, Følelser og Venskab), samt få overkommelige aktiviteter, der fokuserer på at styrke undren og fantasi – og i sidste ende højne børnenes læselyst.

Projektets gode råd

- Skab tema bogpakker med få lettilgængelige aktiviteter
- Samarbejdet mellem fagligheder er meget vigtigt for dette læsekoncept, så jo hurtigere man kommer i gang med at dele viden, erfaringer, idéer og kompetencer – desto bedre!

Kontaktpersoner:

Nanna Jo Poulsen | nanna.poulsen@koege.dk

Fantasi

Filosofi

Nysgerrighed

Børneinddragelse

LANGELAND BIBLIOTEK

Læs af lyst – når læsningen bliver til leg

Dramaorienteret læsning som optakt til leg og kreative projekter skal rykke ved børn og voksnes måde at opfatte læsning på.

I SFO'en skabes læsemiljøer, som i deres grundform er uformelle og uforpligtende. Med udgangspunkt i det fysiske læsehjørne, arbejdes der med drama som en del af historiefortællingerne, bl.a. ved at læse højt for eller bruge dialogisk læsning med børnene. Ved at lege med tilhørende rekvisitter eller skabe kreative projekter om fantasiuniverserne, kan børnene lege videre ind i historien eller udarbejde helt nye historier. Aktiviteter kan indgå som et frirum i hverdagen eller som et ugentligt tilbud, hvor der sættes fuldt fokus på læseaktiviteterne. Koblet sammen med besøg på biblioteket, fælleslæsning, bogklubber og fordybelse skal selv den mest udfordrede læser kunne motiveres og deres læselyst ændres i en positiv retning.

Projektets gode råd

- Hav tålmodighed med SFO'en. Hverdagen er travl, personalet løber hurtigt og typisk er ressourcerne små
- Saml flere SFO'er til arrangementer på biblioteket, så de kan dele oplevelsen og inspirere hinanden

Kontaktperson: Kim Heinrich | kimhei@langelandkommune.dk

Højtlesning

Børneinddragelse

Fantasi

Leg

Dialogisk læsning

LEMVIG BIBLIOTEK

Bogvenner

Bøger skal være en synlig og lettilgængelig del af børnenes hverdag i SFO'en.

Biblioteket besøger børnene til opstart/bogbyttedage og introducerer både dem og personalet for bøger og bogkasser, som roteres løbende mellem de deltagende SFO'er. Med små læsehuler, bliver bøgerne en integreret del af rummet, som de voksne får til at opgave at give positiv opmærksomhed og aktivere ved at gøre læsning til en naturlig og sjov del af hverdagen. Dette kan eksempelvis ske ved at lade højtlesning være et fast indslag, når børnene spiser frugt eller eftermiddagsmad lige efter ankomst til SFO'en. Børnene kan også bruge bogsamlingen uden en voksen og få adgang til en levende samling, der tager højde for deres egne ønsker og interesser.

Projektets gode råd

- Gør bogbyttedag til noget særligt hyggeligt i SFO'en
- Gør projektet til et fælles projekt – tal bl.a. om hvorfor det er vigtigt, om potentialer og om de ansattes rolle i forhold til børnenes læselyst

Kontaktperson: Louise Aakær | louise.aakaer@lemvig.dk

Højtlesning

Voksennærvær

Bogtrivsel

Booktalks

LOLLANDBIBLIOTEKERNE

Fælles læselyst i SFO'erne – læseglæde gennem dialogisk læsning

Litteratur og læsning introduceres som en lystbetonet aktivitet børnene kan dyrke sammen med andre.

Første skridt er at skabe en god kontakt til ledelse og medarbejdere i SFO'erne og invitere dem til et fagligt samarbejde, som også er relevant for dem og deres hverdag. Med et "børnemøde" inddrages børnene derefter i valget af bøger til netop deres SFO's bogsamling og det sikres at deres deltagelse er lystdrevet og ikke pligtbaseret. Et hyggeligt læsehjørne inviterer til, at læsningen kan foregå i små grupper med pædagogerne eller på egen hånd og læsning bliver et fast frivilligt og lettilgængeligt tilbud i SFO'en. Igennem et læseforløb besøger biblioteket tre gange SFO'en for at hjælpe børnene med at få en tryk læseoplevelse. Her kan de dele de tanker, som litteraturen giver anledning til, sammen med deres kammerater og gøre læsning til et trygt rum for facilitering af læseglæde og fællesskaber.

Projektets gode råd

- En kompetenceudviklingsworkshop med SFO- og bibliotekspersonale om dialogisk læsning sikrer en fælles faglig forståelse
- Det er vigtigt, at SFO-personalet tager ejerskab over konceptet og integrerer det i deres hverdag og pædagogiske indsats

Kontaktperson: Helge Borum | hebor@lolland.dk

Dialogisk læsning

Læsefællesskaber

Børneinddragelse

Voksennærvær

NORDDJURS BIBLIOTEKER

Gør bogen levende

Smags-, lugte-, og følesanser bringes i spil for at skabe en læseoplevelse, der gør bogen levende og billedrig.

For at hjælpe børn med bedre at fordybe sig og leve sig ind i den fortælling, de hører, sættes der fokus på forskellige læseaktiviteter. Med sanselæsning suppleres højtlesning med et eller flere sanseindtryk, mens et kamishibai-teater inviterer børnene til at sætte billeder på, hvad de hører. Den stedspecifikke læsning knytter omgivelserne til historien, og med læsetasker med puder, tæpper og stemningslys, skabes en god og hyggelig læsescene. Fælles for aktiviteterne er at børnene inddrages i processen (eks. indrettes et læseområde gennem design thinking tilpasset børnene) og læsning bliver et spændende og levende tilbud, som kan medtænkes i SFO'ens hverdag.

Projektets gode råd

- En (eller flere) tovholder fra SFO'en skal være ansvarlig for at læseaktiviteterne tænkes ind i temauger eller øvrige månedsaktiviteter
- Periodiske besøg fra biblioteket gør læseaktiviteterne til en særlig oplevelse for børnene

Kontaktperson: Ane Katrine Eiming | aku@norddjurs.dk

Højtlesning

Nysgerrighed

Læsefællesskaber

Steders magi

Oplevelser

NÆSTVED BIBLIOTEK OG BORGERSERVICE

Læseheltene - SFO Hylling hylder læsning

Når man er uddannet Læsehelt, er man noget helt specielt!

I løbet af tre måneder besøger biblioteket SFO'en ugentligt for at lave læseaktiviteter med børnene i et indrettet læsehjørne, eks. oplæsninger, bogquiz, litteratur stjerneløb eller et boghelte-mesterskab. Igennem de ugentlige møder lærer børnene bibliotekarerne rigtig godt at kende. Pædagogerne gør resten af ugen læsning til en fast del af de fleste morgener og man kan med fordel inkludere læsning mere i de øvrige aktiviteter i SFO'en, alt efter de enkelte børns interesser og behov. Under forløbet kan man invitere forfattere mfl. ind til at lave aktiviteter – eks. kan børnene designe deres læsehelt-figurer med Jan Kjær. Børnene bliver uddannede Læsehelte, som taler med andre om det de læser, som ved hvordan man skal behandle bøgerne og som læser sammen med de mindre børn. Som Læsehelt læser man en masse!

Projektets gode råd

- Inkluder SFO personalet tidligt og brug deres kendskab til børnene i planlægningen
- Man kan evt. bede forældre om at donere bøger til SFO'en, hvis de alligevel har nogle der skal smides ud

Kontaktperson: Lene Holst Schmidt | lehsc@naestved.dk

Læsehelte

Voksennærvær

Læsefællesskaber

Højtlesning

Forfatterbesøg

RANDERS BIBLIOTEK

BIB-Roadshow: Læs og leg

SFO'en kan booke et besøg fra bibliotekets omrejsende højtlesningsroadshow, som skaber grobund for gode læseoplevelser.

Børnene inddrages fra begyndelsen i at udvikle en højtlesningshistorie – "[Nat på biblioteket](#)" – og deltager derefter aktivt igennem dialogisk læsning. Fokus er at skabe gode læsesituationer og muligheder. Børnene bruger højtlesningshistorien som afsæt for kreativitet og leg, eks. leger børnene efter det kapitel, hvor biblioteket introduceres, bibliotek og laver i den forbindelse deres egne lege-lånerkort. De deltagende børn benytter sig af tematiserede bogkasser imellem besøgene og efterfølgende får fritidsordninger tilbudt en bogdepotsordning. Med højtlesningsbogen, en hyggelig højtlesningsstol, en læsekuvert fuld af gode bøger og en masse lege, skabes der fælles læseoplevelser, som inspirer til leg, kreativitet og lystbetonet læsning.

Projektets gode råd

- Udvis fleksibilitet og åbenhed for behovene i de forskellige SFO'er
- Gør det let for SFO'en at booke BIB-Roadshow, eks. igennem hjemmesiden

Kontaktpersoner:

Signe Winther Brinkmann | sb@randersbib.dk

Sanne Brøndum Andersen | sa@randersbib.dk

Lav din egen

Højtlesning

Læsefællesskaber

Oplevelser

Dialogisk læsning

REBILD BIBLIOTEKERNE

Læselyst i SFO

Læsning skal synliggøres og præsenteres som et naturligt og aktivt tilvalg.

De voksne skal understøtte læsning ved at sætte litteraturen i spil i flere sammenhænge og prioritere læsning som en aktivitet på lige fod med andre aktiviteter i SFO-tiden. Derfor skal børnene også møde en samling af bøger i SFO-tiden, hvor litteraturen synliggøres i rummets visuelle indtryk, eks. med en bogorm, et læse træ eller andet sjovt, og læseaktiviteter skal være nemme at tilgå. Aktiviteterne faciliteres af de voksne, men er afhængige af børnenes medspil og kan både laves som en fællesskabende og en individuel aktivitet. Det skal derfor være nemt at finde en fed bog, der inspirerer og passer med børnenes interesser. Derudover, kan biblioteket med fordel komme på besøg for at afholde eks. guidet fælleslæsning, poesibingo, stedsspecifik højtlesning eller digte historier med en fortælleterning.

Projektets gode råd

- Gør bøgernes sværhedsgrader tydelige, så samlingen er nem at navigere i
- Skab nye aktiviteter, der kan afholdes uden biblioteket, men som pædagogerne nemt kan gå til

Kontaktperson: Jeanette Thisted Villadsen | ijtvi@rebild.dk

Nysgerrighed

Læsefællesskaber

Bogtrivsel

Voksennærvær

SAMSØ SKOLEBIBLIOTEK

Øget litteraturlyst i de to SFO'er på Samsø

Der sættes fokus på læselysten i et styrket samarbejde mellem øens SFO'er.

I de to SFO'er indrettes et indbydende rum, som er reserveret til læsning, og der kan med fordel arrangeres fælles læsearrangementer for de to. Fokuset er at styrke børns selvstændige og individuelle lyst til at læse, og inddragelsen af børnene i ønsker til litteratur, rummets indretning og arrangementer er derfor et centralt element. I rummet kommer bøgerne i spil og børnene introduceres for fortællinger og forskellige læsemuligheder. SFO personalets engagement er afgørende – både i etableringen af læserummet og i dets brug og vedligeholdelse. Personalet er tæt på børnene og har en god forståelse for behovet til læsemiljøet, mens biblioteket kommer med en faglig litterær viden og bogsamling. Når kompetencerne arbejder sammen, er der derfor basis for succes.

Projektets gode råd

- Skab klare målsætninger sammen med de deltagende SFO'er
- For mindre biblioteker bør projektets opstart støttes fra centralt hold (fx. kommunen)

Kontaktperson: Dan Chrislau | dan.chrislau@samsoeskole.dk

Forfatterbesøg

Bogtrivsel

Voksennærvær

Hygge

SOLRØD BIBLIOTEK OG KULTURHUS

Vi læser for sjov!

Børnene skaber deres egne erfaringer, oplevelser og præferencer, når der sættes spørgsmålstegn ved de traditionelle ideer om læsning.

Med udgangspunkt i Sjklovskijs litteraturteoretiske begreb 'underliggørelse', guides børn til at opdage at læsning også være andet og mere end en lærende, individuel, indadvendt og stillesiddende aktivitet. Med temaet bevægelse, kommer den kropslige læsning i spil, i sprogetemaet kommer børnene på lyve- og bandeskole, mens lydtemaet eks. tager udgangspunkt i lydhistorien "Vicevært Jørgensen vil have ro" (skrevet til projektet) og [lydbanko](#). Fælles er at aktiviteterne har et litterært islæt og kan afvikles som større eller mindre forløb eller enkeltstående aktiviteter, alt efter pædagogernes vurdering. Ved at overraske børnene og lade dem prøve forskellige ting af, får de lov til og mulighed for at udvide deres læsebegreb og at åbne for samtalen om litteratur barn til barn.

Projektets gode råd

- Sæt tid af til at præsentere pædagogerne for de forskellige læseaktiviteter – og deltag evt. på et personalemøde, så tilbuddet præsenteres direkte
- Lav aktiviteter til større eller mindre børnegrupper i tidsrum fra 20 til 60 minutter alt efter, hvad der er tid og koncentrationsniveau til

Kontaktperson: Liv Clausen | lcl@solrod.dk

Nysgerrighed

Oplevelser

Dialogisk læsning

Skalerbart

Læsefællesskaber

STRUER BIBLIOTEK

Med børnene bag rattet – Næste stop: læselyst

Med udgangspunkt i det børnene brænder for, for bliver litteraturen en helt naturlig del af børnenes leg.

Konceptet er køreklart, når læseaktiviteter tager udgangspunkt i børnenes interesser, har et sanseligt og fysisk/motorisk element og et lille drys magi. Igennem samtaler, afdækkes børnenes interesser, hvorefter pædagoger og bibliotekarer i tæt samarbejde planlægger aktiviteter. Eks. er bål en etableret del af SFO'en (interessen er sikret) og aktiviteten starter derfor med at børnene samler brænde (motorisk/fysisk element), hvorefter tændes der op (sanseligt element), og imens børnene sidder omkring bålet og griller skumfiduser (et lille drys magi!) får de læst højt af en historie (det litterære element). Aktiviteter kan med fordel skales, så de både passer ind som almindelige hverdagsaktiviteter og som større ud-af-huset-aktiviteter.

Projektets gode råd

- Det er vigtigt at SFO'en tager ejerskab over konceptet – og derfor er med til at udforme det
- Opstarten kan være ressourcerkævende, men aktiviteter kan efterfølgende genbruges og nemt deles mellem SFO'er

Kontaktperson: Marie Harpøth Poulsen | marie@struer.dk

Steders magi

Voksennærvær

Skalerbart

Børneinddragelse

Natur

SYDDJURS BIBLIOTEK Litteraturværkstedet

I Litteraturværkstedet styrkes børnenes glæde ved at fordybe sig i litteratur.

I værkstedet bliver der mulighed for at gå på opdagelse i litteraturens universer på mange forskellige måder og der skabes nysgerrighed omkring læsning og den gode historie. Bøgerne kan lånes med hjem, så læselysten også tages med ud i familierne, men retningen præges i høj grad af de børn og pædagoger, der har deres gang og hverdag i rummet. Derfor er det også vigtigt at have en bred gruppe børn, der hver især bidrager med noget forskelligt. I Litteraturværkstedet mindskes afstanden mellem SFO og bibliotek og der dannes et netværk, hvor man kan blive klogere på det tværprofessionelle samarbejde. Indledningsvis, afholdes derfor workshops for pædagoger omkring læselyst og hvad der kan ske i værkstedet i dagligdagen. Projektet skaber en samarbejdsplatform og et forpligtende samarbejde, hvor man er ligeværdige partnere i både etablering og drift. Litteraturværkstedet skal være et fællesansvar.

Projektets gode råd

- Sikre et stærkt samarbejde med en tovholder fra både SFO og bibliotek, samt med en forpligtende samarbejdsaftale
- Giv plads til fælles undren og nysgerrighed ift. den fortsatte udvikling og hinandens fagligheder

Kontaktperson: Katrine Vind | katvi@syddjurs.dk

Nysgerrighed

Forældreinvolvering

Bogtrivsel

Børneinddragelse

TØNDER KOMMUNES BIBLIOTEKER, ESBJERG KOMMUNES BIBLIOTEKER OG BRØNDERSLEV BIBLIOTEKERNE BogBox - Leg en bog

Igennem en legende tilgang går læsning, læring og leg hånd i hånd, når temakasserne tages i brug i SFO'en.

Brønderslev, Esbjerg og Tønder har sammen udviklet temakasser, som med 15-30 udvalgte bøger udfolder temaer som fantasy, dyr og eventyr igennem forskellige aktiviteter. Børnenes læselyst styrkes igennem lege, som både kan være stillesiddende og kreative (male, klippe-klistre) eller mere aktive (teater, lege drager). Konceptet kan skaleres, så både små og store biblioteker kan tilbyde det, og så det kan tilpasses SFO'ernes behov. Biblioteket præsenterer kasserne og de medfølgende vejledninger, så det bliver tydeligt for personalet, hvad de konkret kan bruge temakassen til i deres hverdag med børnene.

Læs mere om [BogBox](#) på Læsesporet.

- Temakasserne kan også lånes af skolens lærere til brug i undervisning
- Det er en god ide at SFO-personalet informerer forældrene om, at de p.t. arbejder med en bestemt temakasse, og hvorfor de gør det (øge læselysten gennem leg)

Kontaktpersoner:

Line Damm Krogh (Tønder) | lindkro@toender.dk

Rikke Marie Brandt Bjært Ejlertsen (Brønderslev) | RIEJ@99454545.dk

Stine Liberty Svenningsen (Esbjerg) | stls@esbjerg.dk

Skalerbart

Leg

Nysgerrighed

Kreativitet

VALLENSBÆK KULTUR- & BORGERHUS

Skab din læselyst

Der skabes positive læseoplevelser i alternative læsemiljøer, når fritidsinteresser og læsning knyttes sammen.

Med den stedsspecifikke læsning i fokus, bliver læsning flyttet væk fra børnenes vante rammer i SFO'en og skaber et særligt fællesskab. Gennem spørgeskemaer afdækkes børnenes interesser og der udarbejdes læsegrupper, hvor børnene selv er aktive i rammesætningen af hvilke læseaktiviteter, de bliver en del af. Biblioteket er i starten med på tur og står for at lave aktiviteter sammen med den stedsspecifikke læsning. Biblioteket skaber derudover kufferter med bøger, fysiske materialer og aktivitetsark, som knytter sig til de specifikke interesser og steder, og som er lette for SFO'en at bruge uden særlig oplæring.

Projektets gode råd

- Kufferterne kan skaleres alt efter ressourcer – både med og uden rekvisitter
- Det er en god ide at forankre læsekufferterne i det fysiske rum i SFO'en

Kontaktperson: Johan Kjærulff Rasmussen | jokra@vallensbaek.dk

Børneinddragelse

Natur

Steders magi

Skalerbart

Højtlesning

VESTHIMMERLANDS BIBLIOTEKER

Ud af boksen

Når læseglædeboksene sættes i spil synliggøres biblioteket og læseglæden øges.

Hver læseboks omhandler et emne eks. "Verden", "Rummet" eller "Eventyr", og indeholder relaterede bøger, spil, aktiviteter og hyggegenstande (tæpper, puder mm.). Indholdet er udvalgt med tidlig inddragelse af både SFO/LBO-personale for at bruge deres faglighed i planlægningen, og børnene selv, som er med til at vælge bøgerne. Igennem læseboksene og de tilhørende aktivitetsmapper, bliver biblioteket en synlig læsemakker i hverdagen – også i andre kontekster end normalt. I hver SFO er der fast bogreol, læserumsmiljø og en interaktiv væg, hvor børn kan indtale anmeldelser af læste bøger, mens selve kasserne roterer imellem de deltagende SFO'er i en fast ordning. Ved at læse højt eks. når børnene spiser frugt, bliver læsning til en fast del af hverdagen og læseboksene gør det let for pædagogerne at lave læseaktiviteter – eller for børnene selv at udføre dem.

Projektets gode råd

- Det er ofte nemmest at ringe direkte til SFO'en og have hurtige samtaler med kontakt
- Lav en meget fast rotationsordningen, så alle ved hvornår og hvilken kasse, de får næste gang

Kontaktperson: Iben Marie Kromann | ibkr@vesthimmerland.dk

Børneinddragelse

Børne booktalks

Digitalt element

Højtlesning

VIBORG BIBLIOTEKERNE

Læsespots

Læsespots, læseaktiviteter og et cirkulerende SFO-bibliotek sikrer en koordineret, samlet indsats for alle kommunens børn.

SFO'ens fysiske læsehjørner/rum giver adgang til inspirerende og forskelligartet børnelitteratur og synliggør læsning som en mulighed for børnene. Det cirkulerende SFO-bibliotek sikrer at der kommer nye læseoplevelser hver tredje måned, hvor forskellige kasser med 50 bøger sendes rundt mellem SFO'erne i et fast system. I de deltagende SFO'er er det vidt forskelligt, hvilke ressourcer, der er til rådighed, og det skal derfor gøres nemt at facilitere læseaktiviteter. Det kræver adgang til relevant inspiration, kompetenceudvikling sammen med biblioteket og en viden om, hvordan biblioteksformidlerne kan inspirere til læseaktiviteter og hjælpe med at finde litteratur. Derfor er der udviklet et inspirationskatalog og et læringsfællesskab/netværk for biblioteksformidlere, pædagoger og konsulenter, der arbejder med indsatsen, hvor man kan søge inspiration og udveksle erfaringer.

Læs mere om [Læsespots](#) på Læsesporet.

Projektets gode råd

- Skab en duo af tovholdere, der repræsenterer både bibliotek og SFO, og sikr klare samarbejdsaftaler og forventningsafstemning
- Gør evnen til at lytte og spørge åbent og nysgerrigt ind til hinandens fagligheder til en central værdi

Kontaktperson: Lene Birgitte Mirland | lebm@viborg.dk

Skalerbart

Aktivitetskatalog

Erfaringsudveksling

Læsevenner

VOLLSMOSE BIBLIOTEK

5240 Bogboost

I læseklubben Bogboost 5240 får børn lov til at være nysgerrige på læsning i fællesskabende rammer.

Bogboost 5240 er en gratis læseklub for børn i indskolingen, som skaber et læsefællesskab med andre læseglade børn i alderen 6-10 år. Idéen er at man kan "gå til læseklub" ligesom man kan gå til spejder eller fodbold. Udover et indrettet læsehjørne i SFO'en, bliver børnene inviteret ind på biblioteket til en planlagt og rammesat læsestund, hvor der er tilknyttet en gruppe voksne/unge frivillige. Biblioteket sætter rammen, kommer med inspiration til litteratur og hjælper til at finde det rette læseniveau, mens de frivilliges rolle er at være læseammakere og trykke voksne for børnene. Børnene vil det gerne, men de skal hjælpes ind i litteraturens og læsningens verden og støttes af en læseven, som er engageret, nærværende og har noget på hjertet.

Projektets gode råd

- Brug også lege, spil og kreative aktiviteter, der kan sætte gang i sproget, historierne og læselysten
- Husk læsevennerne er der frivilligt! Det skal også være givende for dem og de skal forberedes ordentligt

Kontaktperson: Marie Louise Dahl Møller | malm@odense.dk

Læsevenner

Voksennærvær

Læsefællesskaber

Biblioteksbesøg

Frivillige

Viborg Bibliotekerne

I Viborg var "Projekt Læsespots" en del af en større strategisk indsats på tværs af forvaltningsområderne Kultur & Udvikling og Børn & Unge. Projektkonsulent Lene Birgitte Mirland fortæller her, hvordan de fik det hele til at hænge sammen, mens pædagog Trine Justesen fra Vestre Skole SFO og Irene Tang Helles fra Hale Ege Skoles SFO sætter lidt ord på deres oplevelse af samarbejdet og læselystsprojektet.

Hvordan startede samarbejdet?

"For at sikre samskabelse lagde vi begrebet ned som en grundpræmis, når det handlede om at udvikle projektets leverancer – og vi lod det omfatte både biblioteksformidlere, pædagoger og børn. Vi hentede især inspiration til samskabelsesprocesserne hos CoCreate Playful Minds og deres værktøjskasse," forklarer Lene Birgitte Mirland. "I begyndelsen var samarbejdet vanskeligt, fordi SFO'erne savnede fortrolighed med projektarbejde, det var et stort projekt med 26 deltagende SFO'er fordelt på 27 lokaliteter, vi var nye for hinanden og corona-restriktioner forhindrede fysiske møder. Undervejs opstod der imidlertid en frugtbar relation og et godt samarbejde mellem biblioteksformidlere og de fleste pædagoger."

Der er ros at hente fra Vestre Skole SFO, hvor Trine Justesen oplevede, at "biblioteket og alle de andre tovholdere på projektet har været enormt gode til at sætte sig ind i hvad vi kunne have brug for i forhold til at samarbejde. De har gjort det så godt og jeg er ikke tvivl om, at det har krævet meget af dem."

Hvordan fungerede samarbejdet med så mange forskellige SFO'er?

"Det store projekt blev håndteret ved at dele skolerne op i 5 klynger med udgangspunkt i en eksisterende administrativ inddeling," forklarer Lene Birgitte Mirland. Blandt de læsespotsansvarlige repræsentanter fra hver SFO blev der udpeget en SFO-tovholder, der kørte parløb med en bibliotekstovholder. De to skulle sammen sørge for, at klyngen i projektets forskellige faser skulle samarbejde om at udvikle leverancerne, selv bidrage til udviklingsarbejdet og sørge for at samle op på erfaringer og læring.

"Det har været trygt at vi har haft en fast gruppe, som har siddet i de samme vanskelige problemstillinger, som der altid vil være, når man starter op med noget nyt, som er helt fremmed og som der ikke findes en fast drejebog for," pointerer Trine Justesen fra Vestre Skole SFO. "Der har på alle møderne været god tid til at snakke sammen om, hvor vi hver især har været i processen og vi har haft mulighed for at inspirere hinanden bl.a. ved besøg i andre SFO'er og på fysiske møder."

For Irene Tang Helles blev det dog de tværgående møder, der havde størst betydning: "I den klynge jeg var tilknyttet, havde vi nogle gode møder. Men jeg fornemmede, at vi havde en meget forskellig tilgang til Læsespots og samarbejdet blev aldrig særlig udbytterigt. Men på de møder, hvor alle SFO'er deltog, har jeg fundet meget inspiration på tværs af klyngerne, hvor nye spændende tilgange og nye ideer blev præsenteret. Det har betydet meget for min motivation til fortsat at videreudvikle vores læsespot."

Hvad lærte I af hinanden?

"Vi har ikke tidligere samarbejdet med SFO'er, så vi skulle lære SFO'erne at kende, herunder faglighed, hverdagspraksis og rammevilkår og vi fandt bl.a. ud af, at vi havde et stort værdifællesskab og samme børnesyn," siger Lene Birgitte Mirland og påpeger de pædagogiske bidrag. "Vi er især blevet opmærksomme på værdien af den tætte relation mellem børn og pædagoger og hvad det betyder, når aktiviteter og længere indsatser skal iværksættes."

I Hale Ege Skole SFO fremhæver pædagog Irene Tang Helles også den biblioteksfaglige tilgang: "Via samarbejdet har jeg fået et nyt perspektiv på sammenhængen mellem læselyst og SFO. Jeg har fået adskilt to måder at læse på: Det at lære at læse og at øve sig i at læse, hører skolen til. Det har jeg adskilt fra lysten til at læse og interessere sig for, hvad der står i en bog af egen personlig interesse, som gør læsningen til "leg" og det hører også til i SFO (og i skolen). Derfor er legebegrebet for mig blevet udvidet til også at indeholde læsning. Det er en væsentlig ændring i min forståelse af leg."

Samarbejdet har på Vestre Skole også udvidet pædagog Trine Justesens horisont: "Vi har i vores SFO været rigtig glade for alt det nye, vi har lært, og for alle de nye muligheder, det har givet os. Det har været super godt, at have en fast kontakt fra biblioteket tilknyttet så man har haft en at sparre med, når man har siddet fast i en situation."

Hvad skal der ske fremadrettet?

"Det var fra starten besluttet, at projekt Læsespots skulle resultere i en driftsmodel, der kunne sikre fastholdelse af indsatsen efter projektets afslutning," fortæller Lene Birgitte Mirland.

Ved projektets afslutning og overgangen til drift, blev der derfor etableret et læringsfællesskab for at understøtte det fortsatte samarbejde, den fremtidige drift, og for at sikre vidensdeling mellem SFO'erne. Når Irene Tang Helles ser tilbage på projektet og det fremtidige arbejde, er det også især de fælles snakke, der er vigtige: "Jeg har fået et mere tydeligt billede af andre SFO'er og hvor forskellige retninger Læsespots tager i de forskellige SFO'er. Det synes jeg er meget spændende og det synes jeg at vi skal udnytte til den fortsatte udvikling. Jeg synes den snak, der er på møderne, giver mig mere end inspirationskataloget har gjort."

Trine Justesen siger ligeledes at hun "har fået øjnene op for rigtig mange nye samarbejdspartnere bl.a. biblioteket, PLC medarbejdere, andre skolepædagoger og mange andre" og derudover "håber at vi fortsat vil have mulighed for at kommunikere med andre SFO'er i forhold til at kunne fortsætte samarbejdet og videreudvikle på vores gode ideer."

AABENRAA BIBLIOTEKER & KULTURHUSE

Kliple Læse Mærken: Læseglæde blandt børn i Kliple

Et historiefokuseret brætspil foregår i børnenes egen by og blander realistiske og fantastiske elementer.

Med udgangspunkt i en længerevarende eksperimenterende og kreativ proces, inddrages SFO-børnene til at styre projektets drejninger. Børnene vil allerhelst lave deres egne historier. Derfor udvikles disse med en tur rundt i byen, hvor børnene fortæller historier – både sande og fantastiske. Igennem forskellige tegneøvelser, leg med verdensopbygning, historiefortælling og ord, udviklede vi en overordnet historie, hvor der også er plads til monstre og helte, og som i sidste ende kan laves til et brætspil. Efter turen, oplevede vi at børnene var meget begejstrede, når de så formidlerne fra biblioteket, og at legen fortsætter og tages op igen på andre tidspunkter, når formidlerne ikke er der. Spillet styres af en voksen og der skabes undervejs en længere sammenkædet fortælling. Spillet kan være meget ressourcetungt, og man kan derfor med fordel bruge historiefortællingen og øvelserne i dagligdagen og så fokusere på spildelen i emne/temauger.

Projektets gode råd

- Man kan med fordel styrke historiefortællingsøvelserne som enkeltstående aktiviteter evt. i kombination med højtlesning
- Start med at vælge en genre for historien sammen med børnene, så øvelserne kan forberedes inden for eks. gys, superhelte mm.

Kontaktperson: Bente Fredskild Mortensen | bfm@aabenraa.dk

Steders magi

Lav din egen

Børneinddragelse

Spil

Skalerbart

Oplevelser

AALBORG BIBLIOTEKERNE

Den aktive bogreol

I SFO'en placeres den genkendelige bogreol med aktiviteter, der inviterer til leg og læsning.

Børnene dekorerer og udsmykker reolen med maling, farvet tape, glimmer, osv. og der sættes 30 bøger på hylderne, som mærkes med aldersangivelse og ca. læsetid. Biblioteket afholder et opstartsoplæg for pædagogerne, så der opnås en fælles forståelse for projektet. Forløbet løber over et skoleår og består af fire aktivitetssæt, som udleveres ét ad gangen hen over året og cirkulerer imellem de deltagende SFO'er. Et aktivitetssæt består af fire lege, der alle understøttes af bøger og rekvisitter. Sættene har udgangspunkt i litteraturen og de aktiviteter, der i forvejen foregår i SFO'en. Alle lege kan skaleres efter børnegruppens størrelse og alder, samt den tid der er til rådighed i form af "leg videre" og "lettere leg" forslag. Undervejs, kan børnene stemme online på hvilket tema, der skal ud til SFO'en næste gang.

Læs mere om [Den aktive bogreol](#) på Læsesporet.

Projektets gode råd

- Man kan evt. skabe et fagligt netværk mellem pædagogerne, der sætter fokus på litteraturen
- For at overbevise skolerne om at deltage, er det en god ide at undersøge hvilke mål, der er i SFO'erne i kommunen (se evt. "[Første personalemøde](#)")

Kontaktperson: Lone Damgaard | lone.damgaard@aalborg.dk

Digitalt element

Aktivitetskatalog

Bogtrivsel

Skalerbart

Leg

